

Zápis ze 7. semináře Akvizice periodické produkce, konaného ve Státní vědecké knihovně v Kladně 11. června 1997

Přítomni: 59 zástupců knihoven, nakladatelů, distribučních firem a dalších institucí

Program: na pozvánce

1. Ředitelka SVK Kladno PhDr. Bínová zahájila 7. ročník semináře, připomněla 100 let existence knihovny v Kladně a všechny akce s tím spojené. Představila moderátora semináře ing. Aleše Brožka, ředitele SVK v Ústí n.L. a sekundantku PhDr. Braunerovou, vedoucí odborných služeb v SVK Kladno.

Ing. Aleš Brožek mluvil o úloze akvizitérů neperiodické i periodické produkce a o současné finanční situaci knihoven.

2. Mgr. H. Smolová - Ministerstvo kultury ČR

Hovořila o registraci periodického tisku na MK ČR, hlavně o zákonu č.81/66 Sb., který vymezuje charakteristiku periodického tisku, co za periodika považovat nelze, kdo může být vydavatelem a má oprávnění k vydávání periodického tisku po registraci, kterou provádí MK ČR + místní příslušné úřady. Zmínila se o náležitostech přihlášky k registraci - tiskopis se předkládá vydavatelem ve 3 vyhotoveních, musí být předložen občanský průkaz, výpis z obchodního rejstříku nebo živnostenský list a doklad o zaplacení správního poplatku před zahájením řízení. Vydavatel musí oznamovat změny údajů v přihlášce (název periodika a změnu vydavatele). Registrace pozbude platnosti, pokud se nedodrží roční lhůta na začátek vydávání periodika a pokud vydavatel přeruší u novin vydávání na 1/2 roku, u časopisů na rok. Svůj příspěvek zakončila Mgr. Smolová informacemi o povinných údajích v periodiku.

3. Mgr. Zina Soukupová - Ministerstvo kultury ČR, odbor hromadných sdělovacích prostředků

Hlavním tématem jejího příspěvku byl tiskový zákon. Počítá se se změnou zákona z roku 1966, i po novelizacích. Nový zákon, vycházející z vládního zákona z roku 1995, který byl stažen, bude mít 3 fáze, 3 okruhy problémů:

1. právo na odpověď
2. právo na informace (kdo je novinář)
3. právo na utajování zdroje

MK ČR bude registrovat veškerý tisk podle návrhu zákona, ale v současné době nemá dostatečné personální obsazení, takže doufají, že vše zůstane při současné praxi (MK ČR bude mít celostátní republikový tisk a okresní a další úřady regionální a místní tisk). V návrhu se uvádí do 3 dnů odevzdat bezplatně povinný výtisk periodika určeným institucím a knihovnám. Měli by být stejní příjemci povinných výtisků, kteří jsou uvedeni v současném zákonu o neperiodických publikacích a platné prováděcí vyhlášce. Ministerstvo kultury se bude snažit, aby v novém tiskovém zákoně byli zachováni dosavadní příjemci periodického tisku. Zákon by měl korespondovat s evropským právem, nepočítá se s evidencí pomocí databáze. Podklady o registraci předávají Národní knihovně ČR včetně změn, které nahlásí sám vydavatel. S novelizací zákona se počítá na konci příštího roku.

4. Lenka Pelhřimovská - Národní knihovna ČR

Přečetla příspěvek Akvizice českých periodik dnes a zítra za nepřítomnou Mgr. Hanu Novou. Hovořila o profilování fondů, druhové struktuře a o problémech akvizice včetně finančních - stav v NK je kritický. Zmínila se o zdrojích domácí akvizice jako je Větrník PNS s nepravidelnou přílohou, v dohledné době má vyjít úplný katalog periodického tisku v ČR (možnost i CD-ROM), v budoucnu Internet. Báze česká periodika v ČNB - v současné době se pracuje na konverzním programu z výměnného formátu do UNIMARCu. Pro bázi slouží podklady z MK ČR, Národní knihovna spolupracuje s okresními a dalšími úřady. Dalším informačním zdrojem domácí akvizice jsou tituly, vydávané členy unie vydavatelů, dále nabídkové katalogy dodavatelů a v poslední řadě obcházení novinových stánků.

V diskusi mgr. Andrllová z SVK Plzeň projevila zájem o další podrobnější údaje (hlavně při změně vydavatele, nejen při změně názvu) z kopií registračních listů v NK. Pan Klusáček z A.L.L. production hovořil o novém katalogu periodického tisku a také o tom, aby vydavatelé pochopili, proč je nutný povinný výtisk periodik pro knihovny. Ze strany knihoven by naopak měla přijít iniciativa pro distribuci na jednom místě, pokud je to možné. Ing. Turyna z firmy Mediaprint navrhl, aby knihovny měly prodejní koutky a z rabatu by mohly financovat nákup časopisů pro svůj fond.

5. dr. Eva Stejskalová - Knihovna Národního muzea

Příspěvek byl zaměřen na akvizici povinných výtisků periodik v knihovně Národního muzea v Praze. Skončilo doplňování konzervační sbírky knih, kterou zakládá Dobrovský, protože knihovna už nemá povinný výtisk knih zdarma. Také mnoho vydavatelů periodik přestalo posílat povinný výtisk v souvislosti s novelizací zákona o neperiodických publikacích. Knihovna Národního muzea má zájem, aby Národní knihovna uváděla změny v názvu periodik a další podrobnější údaje na Internetu. Jsou problémy s urgencí chybějících čísel povinného výtisku i s agenturami, které mají povinný výtisk distribuovat, dále problémy s poštou, která doručuje noviny a časopisy jinam. Někteří vydavatelé nechtějí vůbec povinný výtisk zasílat, další se všemožně vyhýbají a vyloučují nebo posílají jednou do roka nebo chtějí prodat na fakturu. Některé časopisy, které mají nízké náklady nebo místní a školní časopisy, nemusí vydavatelé dodávat ani periodika nejsou registrovaná. Knihovníci prosí vydavatele o jejich dodání a za odměnu jim dávají volnou vstupenku do Národního muzea.

V diskusi informoval ing. Brožek, že nemůžeme vydat sborník ze semináře, a slíbil, že nejzajímavější příspěvky budou uveřejněny v časopise Čtenář. Dále vyzval zástupce distribučních firem, aby se ve svých příspěvcích soustředili na tyto body:

- počet titulů periodik
- způsob distribuce
- platební podmínky
- výše množstevních slev
- další slevy
- vyřizování urgencí (náhrady)
- rozsah služeb (před objednávkou i po objednávce)
- existence katalogů (seznamů)
- oznámení změny

- spojení na Internet
- počet knihoven, které doplňují
- reference

6. firma SUWECO - ing. Suškevičová

Na žertvách 24, 180 00 Praha 8

T: 02/66 31 09 27

T: 02/68 33 042

Firma se zabývá dovozem zahraničních periodik, knih, CD. Nabízí 155000 titulů periodik. Dodávka je jednak přímá (časopis na adresu objednavatele), ale reklamační řízení provádí firma na základě urgencye ze strany knihovny, nebo nepřímá (časopis na adresu expedičního centra v Praze, které je doporučeně zasílá poštou na adresu objednavatele, osobní odběr vítán). Slevy do 10 % jsou poskytovány na objem objednávky a skladbu titulů, další čerpání slev je ve snížené faktuře nebo v prostředcích technického zařízení v hodnotě slevy nebo v úhradě služebních cest. Firma vydává pravidelně katalog v tištěné podobě (zachyceno asi 15000 titulů periodik) nebo na požádání je možná i disketa, aktualizace se provádí automaticky, spojení na Internet je. Na vyžádání firma zasílá přehled vybraných zákazníků

7. firma SEVT Praha - ing. Landmanová

Distribuce 10 titulů periodik, slevy nejsou, katalog neexistuje, urgencye vyřizují.

8. firma A.L.L. production - Tomáš Klusáček

Václavské nám. 15, P.O.B. 732, 111 21 Praha 1

T: 02/24 00 92 06-9

F: 02/24 23 10 03

Expedují asi 100 titulů hlavně českých periodik a provádějí distribuci pro vydavatele, kteří mohou poskytovat slevy. Distribuce prostřednictvím pošty pomocí výplatného a balení do kupeckého pytlíku. Platba fakturou, složenkou, kreditní kartou, šekem, hotovostí. Urgence lze provést ze strany knihovny i telefonem nebo faxem, posílají okamžitě náhradní výtisk, ztráty zaznamenávají do databáze a přehled předávají poštám. Do časopisů vkládají reklamy jen s povolením vydavatele. V červnu vyjde Katalog periodického tisku v ČR, na podzim se chystá jeho aktualizace. Jinak mají vlastní listový aktuální katalog, spojení na Internet je. Reference je možno zjistit u vydavatelů a v časopise Čtenář. Pokud jim dá vydavatel vědět změny, oznamují je předplatitelům.

9. firma Mediaprint & KAPA - ing. Zdeněk Turyna

Na Jarově 2, 130 04 Praha 3

T: 02/684 85 30

T: 02/684 43 67 / l. 209

F: 02/684 85 30

mobil: 0602 438 061

Expedují asi 2500 titulů periodik, komisní prodej, upřednostňují platby v hotovosti,

ale i u plateb na fakturu poskytují 14-denní odklad a 14-denní splatnost. Výše slev se pohybuje od 15 do 20 %, knihovnám se počítá plná cena nebo slevy do 15 %, další slevy jsou možné při centrálním odběru. Urgence se vyřizují prostřednictvím expedičního listu, existuje bezplatné zapůjčení schrán na tisk, noční expedice, v Praze a Brně je expedice 2 x denně. Katalog je k dispozici, změny se dozvídají pozdě a předem je neoznamují. Spojení na Internet není. Obchodují asi s 20 knihovnami, reference může podat SVK Kladno.

10.firma Lange & Springer, vědecké knihkupectví - Tomáš Kubíček

Milénova 6, 638 00 Brno

T + F : 05/52 88 71

Firma se zabývá dovozem zahraniční periodické i neperiodické literatury, mohou obstarat vše. Katalog nevydávají, firma poskytuje informační faktury na periodika, cena podle velikosti objednávky. Platba je možná fakturou, ceny se nemění, urgence vyřizují, distribuce je možná 2 způsoby. Firma rozesílá zdarma balíčky katalogů ze světových nakladatelství, ukázková čísla časopisů a poskytuje bibliografické rešerše. Vstup je možný také přes Internet (na Internetu je vystaveno asi 180 časopisů), je možnost zjistit, v které knihovně se časopisy nacházejí. Oznamování změn je automatické, firma obchoduje asi s 300 knihovnami.

11.nakladatelství Pragma - Robert Němec

Věžeňská 3, 110 00 Praha 1

T: 02/23 10 774

T: 02/23 15 828

F: 02/23 10 776

Pan Němec se krátce zmínil o zasílání povinných výtisků knih v minulosti, kdy rozesílání povinných výtisků vědomě zanedbávali. Vydávají 2 časopisy, všechny možné způsoby distribuce, platba fakturami, slevy formou dohody. Nakladatelství má velice podrobný ediční plán knižních titulů, je ochotno poskytovat na knihy rabat 25 % + navíc podle osobních sympatií.

12.České národní středisko ISSN - Marie Trnková

V příspěvku nazvaném možnosti využití ISSN pro akviziční činnost vysvětlila p. M. Trnková, co je to ISSN a jak se přiděluje. Pokud se ruší, nemůže se přidělit podruhé. ISSN se vztahuje k názvu, a pokud název zůstává nezměněn, ISSN se také nemění. Vydavatel by měl ISSN otiskovat na viditelném místě, chybou je záměna číslic 3 a 8 nebo vydavatelé otiskují neplatné ISSN. Doporučující normou pro tvorbu ISSN je ČSN 010187.Otázkou je přidělování ISSN elektronickým médiím. Báze OSIRIS - k 1.6.97 obsahovala 4321 záznamů, k dispozici je i CD o 800000 sériových publikacích. Možnost poskytování rešerší. ISSN přidělují na žádost vydavatele, sami vydavatele neoslovují.

13.Státní technická knihovna - dr.Anna Patočková

Dr. Patočková nás seznámila se zkušenostmi z akvizice zahraničních časopisů. Fond časopisů v STK je budován od r. 1718 jako oborově specializovaná sbírka, obsahuje 12000 titulů časopisů, v roce 1996 odebírali 2260 titulů, z toho 1055 titulů nákupem, ostatní povinným výtiskem a darem nebo výměnou. Akvizice se řídí profilem, naposledy proběhla aktualizace profilu v roce 1966. Do nedávné doby pokrývali

veškerou světovou produkci, od roku 1996 je rozpočet snižován, letošní pokles je asi o 50 %. Dále dr. Patočková hovořila o způsobech získávání periodik. Mezinárodní výměna je omezena, z 500 partnerů zbylo jen 181. Nákupem získávají periodika od několika tuzemských i zahraničních dodavatelů, opustili tradiční PNS, vybírají si partnery na základě referencí jiných institucí. Další tuzemská firma pro ně zařizuje obchodní stránku (celnice, daně, faktury a pod.)

V závěru svého příspěvku dr. Patočková shrnula dobré rady:

- věnovat pozornost současným předpisům včetně celních
- věnovat pozornost výběru obchodního partnera
- obchodní starosti přenechat specializované firmě
- trvat na plnění požadavků u firem a důsledně trvat na plnění smlouvy
- dbát na profil fondu i při omezených finančních prostředcích
- sledovat nové trendy

14. ing. Aleš Brožek a dr. Braunerová zakončili seminář.

Zapsala: M. Lichtenbergová, SVK Ústí nad Labem